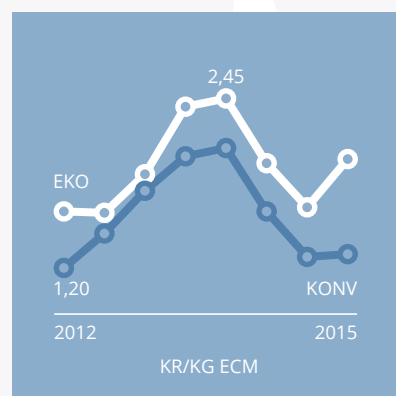
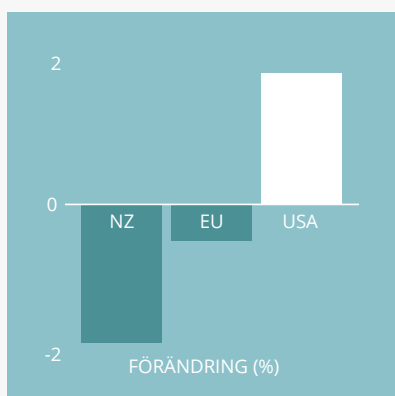
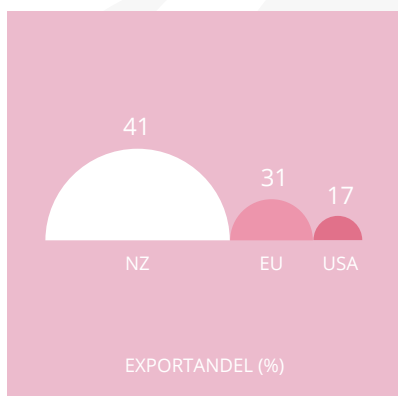

MJÖLKRAPPORTEN

NR 2 JUNI 2015

Svag efterfrågan med låga världsmarknadspriser pressar mjölkföretagen. Rapporten handlar om konsumtions- och produktionsutveckling inom mjölk- och mejerisektorn samt effekterna för de svenska mjölkföretagen. I fördjupningsdelen beskrivs hur mjölkföretag i våra grannländer påverkats av mjölkkrisen och hur de har hanterat krisen.

Konsumtion. Efterfrågan från viktiga importländer är fortsatt svag. Rysslands handelsblockad ger fortsatt stora effekter för framför allt EU:s ostmarknad. Osäkerheten är stor kring Kinas framtida importintresse och effekterna av att EU:s mjölkkvotsystem upphörde den 1 april. Kina har under årets fyra första månader minskat sin mejeriimport med 34 procent jämfört med förra året. Den svaga globala efterfrågan gör att uppgången för världsmarknadspriserna låter vänta på sig.

s. 2

Produktion. Som en följd av de låga världsmarknadspriserna har tillväxten för den globala mjölkproduktionen dämpats. Hittills i år ligger produktionsökningen för de fem stora mejerierexportörerna på 0,6 procent. Mjölkinvägningen har ökat markant i flera EU-länder sedan mjölkkvoterna avskaffades, bland annat i Irland, Polen och Nederländerna. Under årets fyra första månader har den svenska mjölkinvägningen minskat med 0,3 procent. Mjölkavkastningen har en fortsatt positiv utveckling, medan koantalet har minskat de senaste månaderna.

s. 4

Mjölkföretagen. Mjölkföretagens ekonomiska situation är fortsatt mycket allvarlig. På ett halvår har nyckeltalet mjölkintäkt minus foderkostnad försämrats med 15 öre för LRF Mjölks typgård med konventionell produktion. Höjda ekotillägg har lett till att mjölkintäkt minus foderkostnad förbättrats med knappt 20 öre under samma period. Obalansen på mejerimarknaden gör att utvecklingen för mjölkföretagens ekonomi de närmaste månaderna är mycket svårbedömd.

s. 6

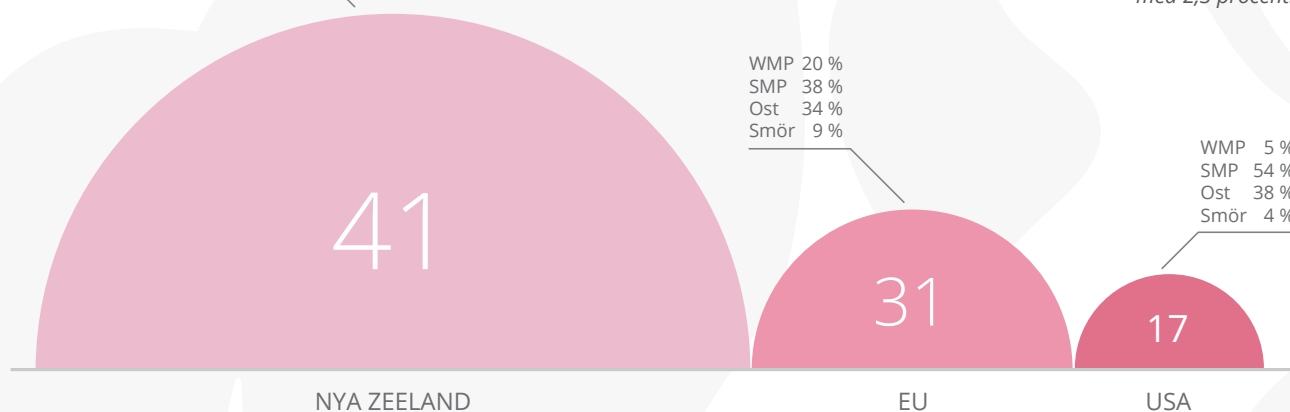

Konsumtion

Svag global efterfrågan gör att uppgången för världsmarknadspriserna låter vänta på sig. Den prisuppgång som skedde i början av 2015 har de tre senaste månaderna vänts till en prisnedgång. I dagsläget ligger prisnivån för olika mejeriprodukter mellan 25 och 50 procent lägre än för ett år sedan.

WMP 55 %
SMP 16 %
Ost 12 %
Smör 18 %

Under årets första kvartal noterades en svag ökning av exporten från Nya Zeeland, EU och Australien. Däremot föll exporten från USA och Argentina kraftigt. Totalt minskade volymen från de fem största exportörerna med 2,3 procent.

Andel av världens export av mejeriprodukter jan-mar 2015
Procent

Källa: EU-kommissionen

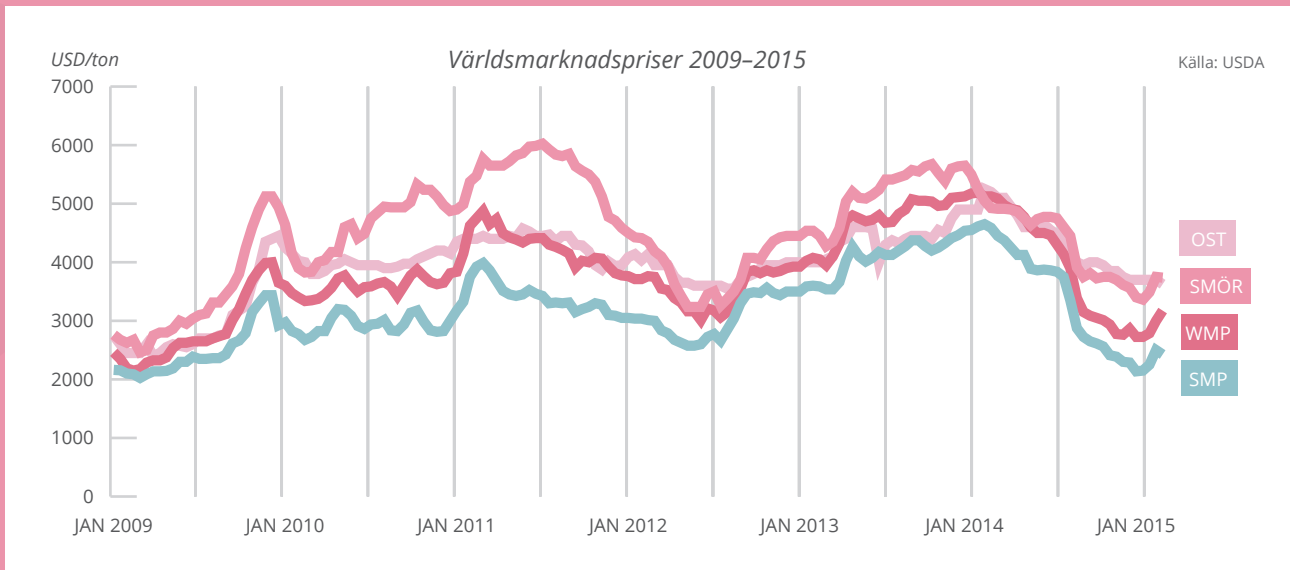
Global handel. Under första kvartalet 2015 minskade mejerioxidporten från de fem största aktörerna med drygt två procent. Exporten har minskat kraftigt från USA och Argentina, medan övriga aktörer ligger på ungefär samma volymer som förra året.

För EU:s del märks framför allt den ryska handelsblockaden. EU:s ostexport minskade under januari-mars med 14 procent. Tack vare ökad ostexport till USA, Japan och Sydkorea dämpades exportnedgången.

Kinas import av mejeriprodukter är fortfarande lägre än för ett år sedan. Under årets fyra första månader minskade importvolymen med 34 procent. Mest minskade importen av WMP, där nedgången var 53 procent. En viss återhämtning noterades i april för SMP där importen uppgick till 87 procent av den volym som importerades i april 2014.

Internationella priser. De världsmarknadspriser som redovisas av amerikanska jordbruksministeriet, USDA, har de senaste tre månaderna åter vänt nedåt för samtliga produktgrupper. Mest har priserna för skummjölkspulver (SMP) fallit med en nedgång på 21 procent. Därmed är priserna för SMP nu de lägsta på elva månader. För smör och helmjölkspulver är priserna idag 10-13 procent lägre än i slutet av februari.

Auktionspriserna i GlobalDairyTrade har också vänt nedåt under våren. Sedan i början av mars har priserna fallit med 29 procent. Mest har priserna för smör gått ned, 33 procent de tre senaste månaderna. Priserna för SMP ligger nu under 2 000 USD per ton och är därmed de lägsta sedan auktionerna för SMP startades våren 2010. Detta ger en indikation om att en förstärkning av den globala marknaden låter vänta på sig och troligen kommer tidigast i slutet av 2015.

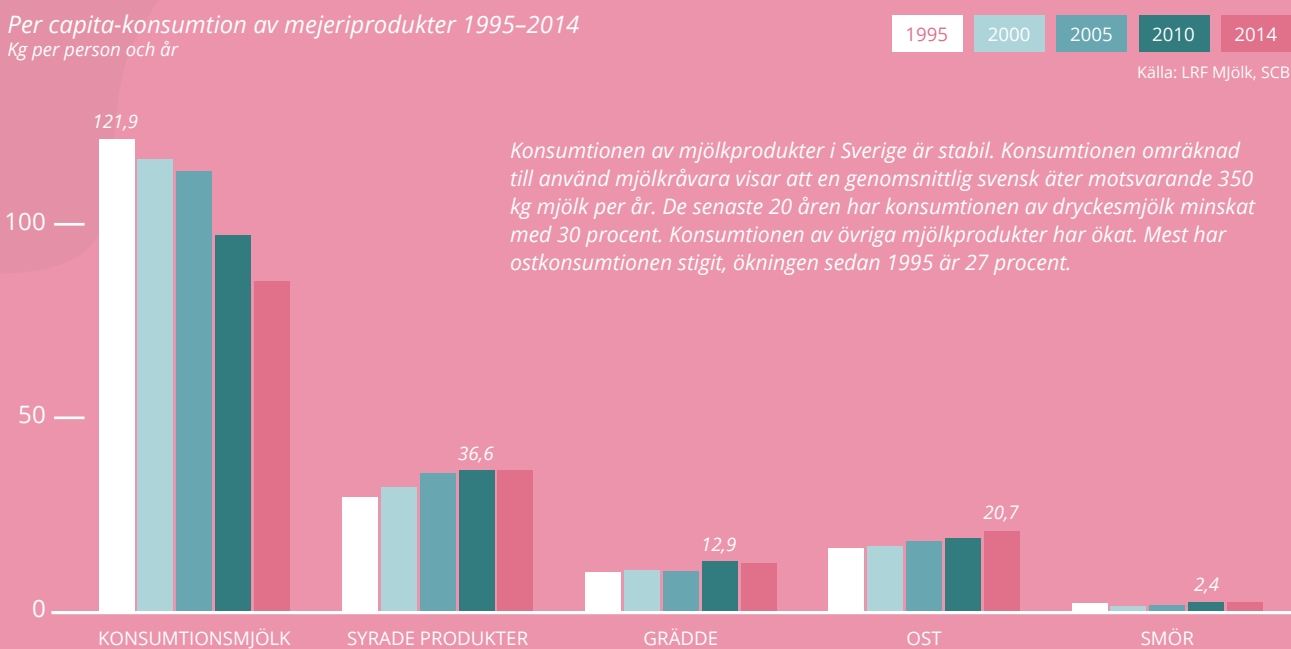
Världsmarknadspriserna för WMP är idag 40 procent lägre än för ett år sedan. För SMP ligger priserna nästan 50 procent lägre än i maj 2014.

Utvecklingen på den interna EU-marknaden liknar den på världsmarknaden. Prisnivåerna har vänt nedåt för samtliga produkter de senaste tre månaderna. Mest har priserna för SMP och WMP försämrats. För WMP har priserna fallit med 16 procent sedan slutet av mars. Motsvarande siffra för SMP är en nedgång med 9 procent. Ostpriserna inom EU ligger idag 2–3 procent lägre än för tre månader sedan.

Sverige. Under årets första kvartal ökade Sveriges export med 4,5 procent, medan importen steg med 2,7 procent. Exporten domineras fortsatt av mjölk-

pulver och olika matfettsprodukter. På importsidan utgör ost och yoghurt de viktigaste produktgrupperna. Yoghurtimporten ökade under januari–mars med 3,6 procent. Mest ökade importen från Tyskland, Finland och Danmark med en ökning på 11 procent. Import och införsel av hårdost steg med 9,4 procent. Mest ökade importen från Danmark, Nederländerna och Finland. Importen av övrig ost var i stort sett stabil och ökade bara med 0,5 procent. Av detta utgjordes 46 procent av färskost. Importen av smör fortsätter att öka, en uppgång med 40 procent hittills i år.

Per capita-konsumtion av mejeriprodukter 1995–2014
Kg per person och år

Produktion

Tillväxten för den globala mjölkproduktionen har fortsatt att dämpas under inledningen av 2015. Under januari–mars i år låg ökningstakten för de fem största mejeriexportörerna på 0,6 procent. Svag efterfrågan på världsmarknaden, torka och EU:s mjölkkvoter har medfört lägre mjölkproduktion.

Globalt. Den nyzeeländska mjölkinvägningen steg under andra halvåret 2014 med fyra procent jämfört med året innan. På grund av kraftig torka under början av 2015 sjönk landets produktion med 1,9 procent under första kvartalet. En återhämtning skedde i april då mjölkinvägningen var 8,5 procent högre än i april 2014. Nya Zeelands produktionsår lider mot sitt slut och först i slutet av augusti startar den nya säsongen.

Australien har i mindre utsträckning påverkats av torkan kring årsskiftet. I december 2014 minskade mjölkinvägningen med 1,6 procent, men sedan dess har landets mjölkproduktion återhämtat sig. Under årets fyra första månader ökade Australiens mjölkproduktion med 3,5 procent. Landets myndigheter har flaggat för stor risk för El Niño senare i år. Det skulle i så fall vara första gången på fem år.

En stark hemmamarknad och ett förhållandevis högt mjölkpris har gynnat den amerikanska mjölkproduktionen. Däremot har landet på exportsidan pressats av den höga dollarkursen. Under årets fyra första månader steg USA:s mjölkinvägning med 1,7 procent. Prognosen för mjölkproduktionen under 2015 har reviderats ned under våren. Den senaste bedömningen talar om 1,9 procent mer mjölk i år än under 2014. Orsaken till revideringen är den torka som drabbat landets västligaste delstater. Effekten

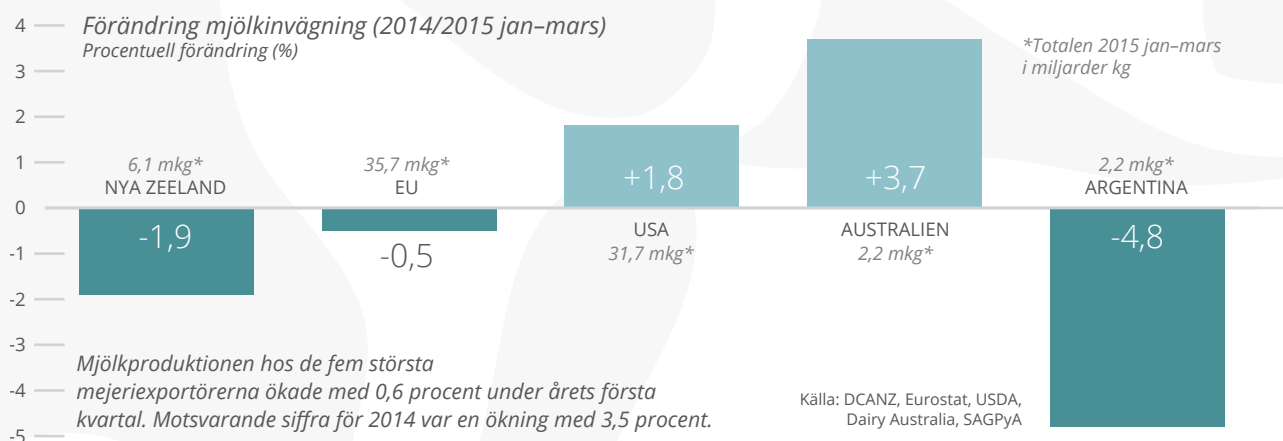
av torkan är lägre mjölkavkastning och långsammare ökning av koantalet.

Argentinas mjölkbönder är under fortsatt press på grund av landets höga inflation. Under januari–mars var landets mjölkinvägning 4,8 procent lägre än samma period 2014.

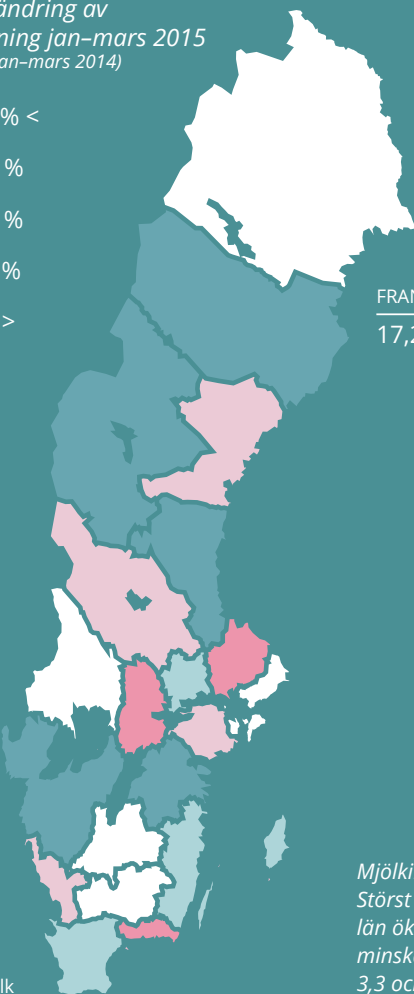
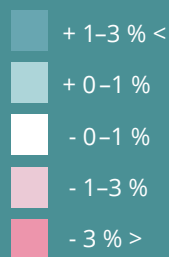
EU. EU:s mjölkinvägning minskade under årets första kvartal med 0,5 procent. I mars månad var mjölkinvägningen inom EU 1,2 procent lägre än under samma månad 2014. Det är första gången sedan sommaren 2013 som mjölkinvägningen minskar. Det handlar i första hand om att ett antal länder bromsade in mot slutet av kvotåret 2014/15 för att undvika allt för stora straffavgifter. EU har i sin budget för kommande år kalkylerat med en straffavgift på 441 miljoner euro, vilket är 8 procent mer än kvotåret 2013/14.

Beträffande det aktuella läget inom EU framgår av preliminära siffror för april och maj att mjölkinvägningen har ökat markant i flera länder sedan mjölkkvoterna avskaffades. Det handlar i första hand om Irland, Polen och Nederländerna.

Flera prognoser för den framtida mjölkproduktionen inom EU har presenterats under våren. Brittiska Promar International har gjort en analys över hur utvecklingen kan tänkas se fram ut till 2020. Enligt

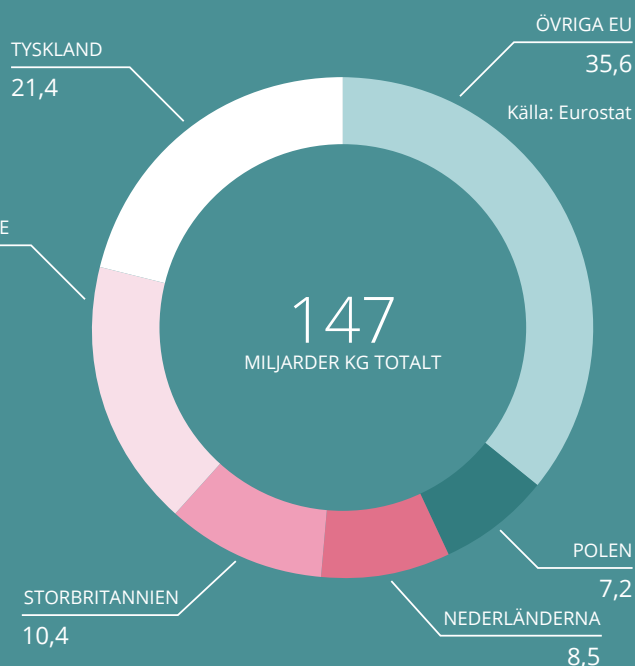

Länsvis förändring av mjölkproduktion jan-mars 2015 (jämfört med jan-mars 2014)

Källa: LRF Mjolk

EU:s mjölkproduktion 2014 (Fördelning %)

Mjölkproduktionen ökade under årets första tre månader i 9 av landets 21 län. Störst var ökningen i Jämtlands, Västra Götalands och Gävleborgs län. I dessa län ökade mjölmängden med mellan 1,7 och 2,4 procent. Mjölkproduktionen minskade mest i Uppsala, Blekinge och Örebro län där nedgången låg mellan 3,3 och 10,4 procent. I hela landet minskade mjölkproduktionen med 0,1 procent.

analysen förväntas de 14 största mjölklanderna öka produktionen med upp till 23 miljarder kg de närmaste fem åren. Störst produktionsökning förväntas i Frankrike, Tyskland, Irland, Polen, Storbritannien och Nederländerna. Merparten av produktionsökningen kommer att gå på export utanför EU.

Nederländska LEI Wageningen har gjort en prognos för utvecklingen fram till 2024. Den prognosen pekar ut samma länder (förutom Storbritannien) som Promar gör när det kommer till vilka som förväntas få de största produktionsökningarna.

Sverige. Under årets fyra första månader 2015 minskade den svenska mjölkproduktionen med 0,3 procent. Preliminära siffror för maj pekar på 0,8 procent mindre mjölk än för ett år sedan. Mjölkkvavkastningen har en fortsatt positiv utveckling. I maj var medelavkastningen 1,1 procent högre än i maj 2014. I slutet av maj fanns det 270 000 mjölkkor i Kokon-

trollen. Det är en minskning med 11 000 kor eller 3,9 procent jämfört med för ett år sedan. I april 2015 hade Sverige 4 272 mjölkföretag, vilket är en minskning med 5,8 procent det senaste året.

Under årets tre första månader minskade den ekologiska mjölkproduktionen med 2,0 procent jämfört med samma period 2014. Sedan i september 2014 har en nedgång noterats för den ekologiska mjölkproduktionen. Detta är första gången en varaktig minskning har skett sedan statistiken över ekologisk mjölkproduktion började sammanställas 1997.

Antalet första inseminationer minskade under den senaste tolv månadersperioden (april 2014-mars 2015) med 1,9 procent. Antalet inseminerade kor minskade med 1,6 procent, medan antalet inseminerade kvigor sjönk med 2,6 procent. Under de senaste sex månaderna (oktober 2014-mars 2015) var antalet första inseminationer 2,7 procent lägre än under motsvarande period året innan.

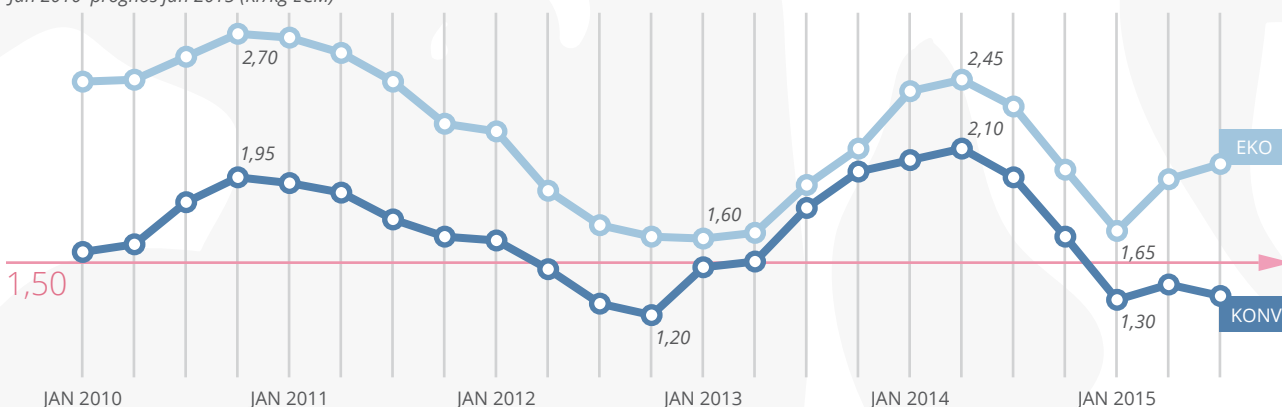

Mjölföretagen

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket svår för mjölföretagen. Krisen kan förvärras kommande månader då stora utgifter i växtodlingen kan bidra till allvarliga likviditetsproblem. Samtidigt ser förutsättningarna för årets grovfoderskörd relativt goda ut.

Mjölk minus foder*
Jan 2010–prognos jun 2015 (Kr/kg ECM)

Källa: LRF Mjök

Mjölkintäkt minus foderkostnad, som speglar lönsamhetstrenden för svenska mjölföretag. *Exklusive efterlikvider, tilläggs- och säsongsbetalning. Maj–juni 2015 prognos. I prognosen ingår endast aviserade avräkningspriserförändringar per den 4/6 2015.

Lönsamhetsutvecklingen. Mjölföretagens ekonomiska situation är mycket allvarlig. Skillnaden är naturligtvis stor mellan företagen. Företag som är relativt nyinvesterade, har högre andel hemmaproducerat foder och/eller de som har anställd personal är i många fall i en mer utsatt position idag med relativt låga avräkningspriser för mjölken.

På ett halvår har nyckeltalet mjölkintäkt minus foderkostnad försämrats med 15 öre för LRF Mjölks typgård med konventionell produktion. I juni 2015 beräknas det vara drygt 1,30 kronor per kilo ECM (energikorrigerad mjölk). Den senaste rullande tolv månadersperioden har nyckeltalet legat på 1,50 kronor, det är 25 procent lägre än för ett år sedan. För ett mjölföretag med 70 kor betyder det att nettot försämrats med drygt 300 000 kronor.

Även mjölföretag med ekologisk produktion har en bekymmersam ekonomi. I juni 2015 beräknas mjölkintäkt minus foderkostnad vara drygt 1,95 kronor per kilo ECM för LRF Mjölks typgård med ekologisk produktion. På ett halvår har nyckeltalet förbättrats med knappt 20 öre, vilket beror på att ekotillägget för det genomsnittliga avräkningspriset höjts under våren. Den senaste rullande tolv månadersperioden har dock

nettot försämrats med knappt 15 procent jämfört med motsvarande period för ett år sedan.

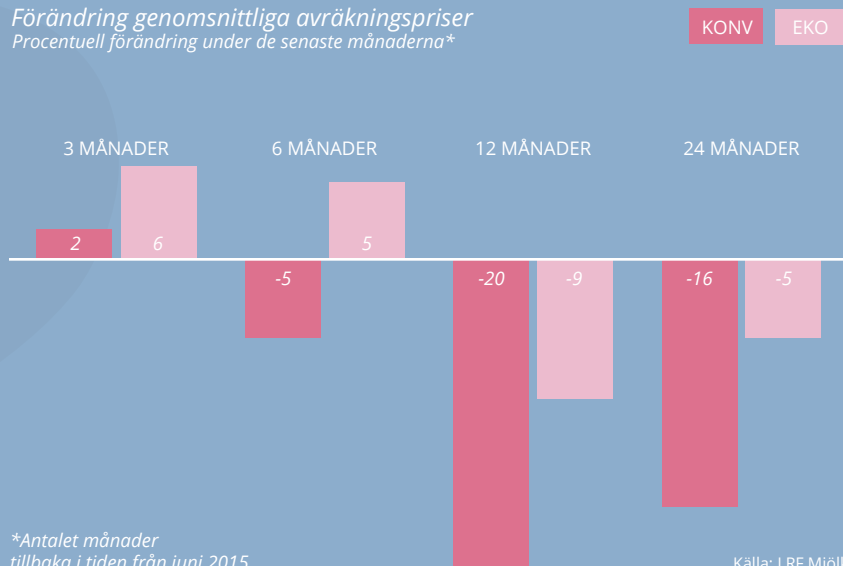
Mejerimarknaden är osäker. Det gör att utvecklingen för mjölföretagens ekonomi de närmaste månaderna är mycket svårbedömd. Priset på slakt-djur har dock en positiv utveckling. Idag är priset för slaktko omkring 25 procent högre än för ett år sedan. Positivt för mjölföretagen är också de låga räntorna. Likaså är energipriserna förhållandevis låga.

Den mycket svåra ekonomiska situationen kommer att bli mer kännbar de närmaste månaderna när mjölkproduktionen har en säsongsnedgång samtidigt som mjölföretagen har stora utgifter i växtodlingen. Många mjölföretag kan få allvarliga likviditetsproblem.

Mjölkintäkt. Genomsnittligt avräkningspris för konventionell mjölk, exklusive efterlikvider, beräknas vara cirka 2,80 kronor i juni. Det är 15 öre lägre än december 2014 och närmare 75 öre lägre än juni 2014. Höjda ekotillägg under våren har gjort att det genomsnittliga avräkningspriset för ekologisk mjölk ligger på knappt 3,90 kronor. Jämfört med 2014 är dock priset idag 40 öre lägre.

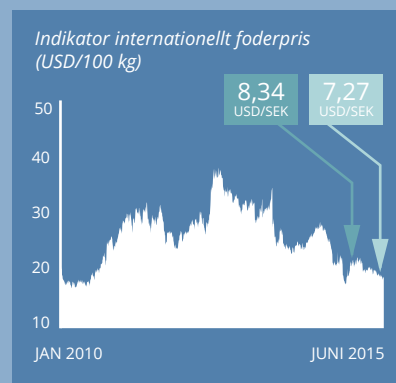
Förändring genomsnittliga avräkningspriser

Procentuell förändring under de senaste månaderna*

*Antalet månader tillbaka i tiden från juni 2015

Källa: LRF Mjök

Indikator över utvecklingen av det internationella foderpriset. Indikatorn består av 70 procent majs och 30 procent sojamjöl. De senaste månadernas prisnedgång dämpas med en starkare dollar.

Det genomsnittliga avräkningspriset i EU har haft en liknande utveckling som i Sverige. I april var det genomsnittliga avräkningspriset i EU 31,42 eurocent, enligt EU-kommissionens statistik. Det är knappt 20 procent lägre än motsvarande period 2014. Även mjölkföretagen i Australien, Nya Zeeland och USA har fått sänkta avräkningspriser de senaste månaderna.

Det är fortsatt svårbedömt när priserna vänder uppåt på grund av den obalans som finns på den globala mejerimarknaden. En situation som svenska mjölkföretag delar med andra mjölkföretag i EU och många andra länder i världen.

Foder. På de internationella marknaderna har priserna för spannmål och soja haft en nedåtgående trend. Priset på vete och majs ligger idag omkring 25 procent lägre än för ett år sedan. Under samma period har priset på soja gått ner ungefär 35 procent. För många foderråvaror är priserna idag på den lägsta nivån på fem år.

Säsongen 2014/2015 väntas ha gett en rekordstor spannmålsskörd i världen. Början av säsongen 2015/2016 ser också lovande ut. Arealen väntas bli något högre än i fjol, men de första prognoserna indikerar på en något lägre avkastning som bidrar till en lägre förväntad skörd. De första prognoserna för den totala konsumtionen visar på en svag ökning under 2015/2016. Utgående lager bedöms således minska jämfört med förra året. Lagernivån är dock fortfarande hög historiskt sett och relativt god i förhållande till konsumtionen.

Från Brasilien och Argentina har det rapporterats om rekordstora sojaskördar när säsongen 2014/2015 avslutas. Förutsättningarna var även gynnsamma i

USA, vilket bidrog till att den totala produktionen steg med cirka tolv procent 2014/2015. Den totala konsumtionen beräknas ha ökat med omkring sju procent. Ingående lager i förhållande till konsumtionen bedöms därför vara historiskt hög. Trots lägre priser väntas arealen sojaböna stiga i USA, Brasilien och Argentina säsongen 2015/2016. De första prognoserna för den nya säsongen talar därför om en ungefär lika stor produktion som föregående år.

Foderpris gård. Prisnedgången på de internationella börserna har dock inte slagit igenom i Sverige. En stark amerikansk dollar dämpar effekterna av prisnedgången det senaste året. Priset på både koncentrat och färdigfoder är relativt högt. Efter en viss prisuppgång under våren har priserna gått ner något de senaste veckorna för konventionellt koncentrat och färdigfoder.

Jämfört med samma period 2014 är priset på konventionellt koncentrat omkring fyra procent lägre. Prisnivån för konventionellt färdigfoder ligger i dag ungefär sex procent under priset i juni 2014. Ekologiska koncentrat och färdigfoder har haft relativt stabila priser de senaste månaderna. Utvecklingen för marknaden för foderråvaror indikerar på lägre kraftfoderpriser, även om det är långt kvar till skörd.

En positiv utveckling tycks även årets förstaskörd av grovfodret ha. Vädret under våren har på många håll i Sverige gett gynnsamma förutsättningar för relativt god kvalitet och bra volymer. Preliminära beräkningar visar också på något lägre produktionskostnad för konventionellt ensilage. Kostnaden för ekologiskt ensilage är relativt oförändrad, enligt LRF Mjölks preliminära beräkningar.

Fördjupning: Svår period även i våra grannländer

Mjölkföretag i våra grannländer Tyskland, Nederländerna, Danmark och Finland genomgår också en period med mycket ansträngd ekonomi på grund av sänkta avräkningspriser och låga marginaler. Fokus på produktionsresultat, kassaflöde och täta uppföljningar tycks vara nyckeln för de flesta att hantera krisen.

Den kris som mjölkföretagen upplever idag har tre orsaker. Den första är den obalans som finns på den internationella mejerimarknaden med en kraftigt ökad produktion i de stora exportländerna och en svagare konsumtionsökning och import. Den andra orsaken är det handelspolitiska embargo som Ryssland infört för import av mejeriprodukter från bland annat Europa. Den tredje orsaken är kostnadsläget för mjölkföretagen.

Situationen är mycket bekymmersam hos många företag idag. Krisen 2009 upplevde dock de flesta som svårare, då både avräkningspriset var lägre och foderpriserna var högre. Sedan dess har man också haft erfarenhet av prisfluktuationer i större utsträckning.

Under 2014 låg avräkningspriserna på relativt höga nivåer. Det stimulerade till en ökad produktion i flera länder samtidigt som många även har investerat och ökat djurantalet inför EU:s kvotavveckling. Resultatet för 2014 har i många fall varit relativt bra och bidragit till att det har dröjt innan man märkt av en pressad likviditet, efter det att avräkningspriserna sänktes. Kostnadsnivån är allmänt något lägre för mjölkföretag i Danmark, Nederländerna och Tyskland. Bland annat är foder- och arbetskostnaden lägre än i Sverige. Den lägre kostnadsnivån innebär också att man haft ett annat utgångsläge när man gått in i konjunkturnedgången.

I Finland har man generellt sett en högre produktionskostnad i mjölkföretagen. Jämfört med Sverige, Danmark, Tyskland och Nederländerna ligger dock avräkningspriset på en högre nivå och har heller inte

sänkts i samma utsträckning som i de andra länderna under det senaste året. Men även för Finland och våra andra grannländer finns det en stor spridning inom landet för vilka ekonomiska marginaler företagen har.

För att kunna hantera den pressade ekonomiska situationen i företagen agerar man på liknande sätt i Danmark, Nederländerna, Tyskland och Finland. På samma sätt som i perioder med höga avräkningspriser strävar man ofta efter att leverera så mycket mjölk som möjligt, men nu för att kunna täcka så stor andel av kostnaderna. I vissa fall söker mjölkföretagen också andra intäkter.

På kostnadssidan finns det större förutsättningar att påverka resultatet och även där finns stora likheter mellan länderna. Man gör inga, eller endast absolut nödvändiga reinvesteringar i mjölkföretagen under perioden. Man undersöker olika möjligheter att kunna köpa billigare foder. Man jobbar i större utsträckning själv och säger ibland upp anställd personal. Det händer också att företag lägger om sin strategi och till exempel väljer att utfodra med större andel hemmaproducerat grovfoder.

Liksom i Sverige har mjölkföretag med låg soliditet det särskilt bekymmersamt. Det märks inte minst i Danmark där det finns många mjölkföretag med hög skuldsättning. För den gruppen blir det ännu viktigare med fokus på produktionsresultat, kassaflöde och täta uppföljningar. Att ha en nära kontakt med sin bank och rådgivare är centralt för att överbrygga krisen.

Redaktion

ANSVARIG UTGIVARE
Fredrik von Unge

ANALYS OCH TEXT
Lennart Holmström
Agneta Hjelström

GRAFIK OCH LAYOUT
Linnea Friberg
Birgitta Checa

KONTAKTA REDAKTIONEN
mjolkrapporten@lrf.se
www.lrf.se/mjolk

Citera oss gärna, men ange källa!